

Cauza C-563/21 PPU

Cerere de decizie preliminară

Data depunerii:

14 septembrie 2021

Instanța de trimitere:

Rechtbank Amsterdam (Țările de Jos)

Data deciziei de trimitere:

14 septembrie 2021

Reclamant:

Openbaar Ministerie

Pârât:

Y

C-563/21 PPU - 1

**RECHTBANK AMSTERDAM (TRIBUNALUL DIN AMSTERDAM,
ȚĂRILE DE JOS)**

**INTERNATIONALE RECHTSHULPKAMER (CAMERA DE
COOPERARE JUDICIARĂ INTERNAȚIONALĂ)**

[omissis]

Data hotărârii: 14 septembrie 2021

HOTĂRÂRE INTERLOCUTORIE

cu privire la cererea formulată de procuror în fața acestei instanțe, în temeiul articolului 23 din Overleveringswet (Legea privind predarea, denumită în continuare „OLW”). Această cerere datează din 30 iunie 2021 și privește, printre altele, examinarea unui mandat european de arestare (MEA).

Acest MEA a fost emis la 7 aprilie 2020 de Tribunalul Districtual din Zielona Góra, Polonia și vizează arestarea și predarea lui:

Y

[omissis]

fără domiciliu sau reședință fixă în Țările de Jos,

[omissis] aflat în detenție în Penitenciarul Alphen aan den Rijn [omissis]

denumit în continuare „persoana căutată”.

1. Procedura

[Desfășurarea procedurii naționale] [omissis]

[omissis]

2. Trimiterea preliminară

2.1 Dreptul aplicabil

Dreptul Uniunii

I. Carta drepturilor fundamentale a Uniunii Europene (denumită în continuare Carta)

Articolul 47 primul și al doilea paragraf, articolul 51 alineatul (1), articolul 52 alineatul (3) din Carta drepturilor fundamentale a Uniunii Europene (denumită în continuare Carta) prevăd următoarele:

Articolul 47

Dreptul la o cale de atac eficientă și la un proces echitabil

Orice persoană ale cărei drepturi și libertăți garantate de dreptul Uniunii sunt încălcate are dreptul la o cale de atac eficientă în fața unei instanțe judecătorești, în conformitate cu condițiile stabilite de prezentul articol.

Orice persoană are dreptul la un proces echitabil, public și într-un termen rezonabil, în fața unei instanțe judecătorești independente și imparțiale, constituită în prealabil prin lege. Orice persoană are posibilitatea de a fi consiliată, apărută și reprezentată.

Articolul 51

Domeniul de aplicare

(1) Dispozițiile prezentei carte se adresează instituțiilor, organelor, oficiilor și agențiilor Uniunii, cu respectarea principiului subsidiarității, precum și statelor membre numai în cazul în care acestea pun în aplicare dreptul Uniunii. Prin urmare, acestea respectă drepturile și principiile și promovează aplicarea lor în conformitate cu atribuțiile pe care le au în acest sens și cu respectarea limitelor competențelor conferite Uniunii de tratate.

Articolul 52

Întinderea și interpretarea drepturilor și principiilor

(...)

(3) În măsura în care prezenta carte conține drepturi ce corespund unor drepturi garantate prin Convenția europeană pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, înțelesul și întinderea lor sunt aceleași ca și cele prevăzute de convenția menționată. Această dispoziție nu împiedică dreptul Uniunii să confere o protecție mai largă.

- II. Decizia-cadru 2002/584/JAI a Consiliului din 13 iunie 2002 privind mandatul european de arestare și procedurile de predare între statele membre (denumită în continuare „Decizia-cadru 2002/584/JAI”) (JO 2002, L 180, p. 1, Ediție specială, 19/vol. 6, p. 3), astfel cum a fost modificată prin Decizia-cadru 2009/299/JAI (JO 2009, L 81, p. 24).

Articolul 1 alineatul (3) și articolul 15 alineatul (1) din Decizia-cadru 2002/584/JAI prevăd următoarele:

Articolul 1

Definiția mandatului european de arestare și obligația de executare a acestuia

(...)

(3) Prezenta decizie-cadru nu poate avea ca efect modificarea obligației de respectare a drepturilor fundamentale și a principiilor juridice fundamentale, astfel cum sunt acestea consacrate de articolul 6 din Tratatul privind Uniunea Europeană.

Articolul 15

Decizia de predare

(1) Autoritatea judiciară de executare decide, în termenele și în condițiile stabilite în prezenta decizie-cadru, predarea persoanei.

Dreptul neerlandez

- III. Legea privind predarea (OLW)

OLW (Legea din 29 aprilie 2004, *Stb.* 2004, 195), astfel cum a fost modificată ultima dată prin Legea din 17 martie 2021, *Stb.* 2021, 155, pune în aplicare Decizia-cadru 2002/584/JAI. Articolul 1 partea introductivă și litera g, articolul 11 alineatul 1, articolul 26 alineatul 1 și articolul 28 alineatele 1-3 din OLW prevăd următoarele, în măsura în care este relevant:

Articolul 1

În sensul prezentei legi se aplică următoarele definiții:

(...)

g. tribunal: Tribunalul Amsterdam;

(...)

Articolul 11

1. Nu se dă curs unui mandat european de arestare în cazurile în care, în opinia instanței, există motive serioase și întemeiate să se considere că persoana căutată este expusă, după predare, unui pericol real de a-i fi încălcate drepturile fundamentale garantate de Carta drepturilor fundamentale a Uniunii Europene.

Articolul 26

1. Instanța examinează (...) posibilitatea predării. (...)

Articolul 28

1. În cel mult paisprezece zile de la încheierea verificării în cadrul ședinței, instanța se pronunță cu privire la predare. Hotărârea este motivată.
2. Dacă instanța constată (...) că predarea nu poate fi admisă, (...) ea va refuza predarea prin hotărârea sa.
3. În alte cazuri decât cele prevăzute la alineatul 2, instanța autorizează predarea prin hotărârea sa, cu excepția situației în care aceasta consideră că, în temeiul articolului 11 alineatul 1, nu trebuie să se dea curs mandatului european de arestare (...).

2.2 Considerente

- 1 Persoana căutată este un resortisant polonez. Împotriva sa au fost emise șase mandate europene de arestare (denumite în continuare MEA) de autoritățile judiciare poloneze, în scopul executării unor pedepse privative de libertate (în două MEA) și în scopul unor urmăriri penale (în restul MEA). Rechtbank

Amsterdam (Tribunalul din Amsterdam, Țările de Jos) este chemat să se pronunțe cu privire la executarea acestor mandate europene de arestare. Persoana în cauză nu a fost de acord cu predarea sa în Polonia.

- 2 Cauza în care rechtbank (Tribunalul) adresează întrebări preliminare Curții de Justiție a Uniunii Europene (denumită în continuare Curtea de Justiție) privește un MEA emis la 7 aprilie 2020 în scopul urmăririi penale, care se referă la suspiciunea că persoana căutată s-a făcut vinovată, pe scurt, de înșelăciune. Celelalte MEA care vizează urmărirea penală se referă la un mare număr de suspiciuni identice.
- 3 Rechtbank (Tribunalul) nu consideră că există motive care s-ar putea opune predării persoanei căutate, cu excepția chestiunii la care se referă întrebările preliminare.
- 4 Rechtbank (Tribunalul) a constatat că, din toamna anului 2017, există deficiențe structurale sau fundamentale legate de independența puterii judiciare din statul membru emitent, prin urmare acestea existau deja la momentul emiterii prezentului MEA și există în continuare, iar din toamna anului 2017, aceste deficiențe s-au agravat tot mai mult. Din cauza acestor deficiențe, în statul membru emitent există în general un pericol real de încălcare a esenței dreptului fundamental la un proces echitabil, garantat de articolul 47 al doilea paragraf din Cartă, și anume un pericol real de încălcare a dreptului la o instanță judecătorească independentă.
- 5 Aceste deficiențe structurale sau fundamentale afectează (parțial) și dreptul fundamental la o instanță judecătorească constituită în prealabil prin lege, garantat de articolul 47 al doilea paragraf din Cartă. Aceste deficiențe rezultă dintr-o lege din 8 decembrie 2017, intrată în vigoare la 17 ianuarie 2018, care privește poziția *Krajowa Rada Sądownictwa* (Consiliul Național al Magistraturii, Polonia, denumit în continuare KRS) și rolul acestuia în numirea membrilor puterii judiciare poloneze.¹ *Sąd Najwyższy* (Instanța Supremă în cauze civile și penale, Polonia, denumită în continuare SN) a stabilit în rezoluția sa din 23 ianuarie 2020 în cauza numărul BSA I-4110-1/20 că, în temeiul legislației intrate în vigoare în 2018, KRS nu este un organ independent, ci este supus direct autorităților politice, iar această lipsă de independență² duce la deficiențe în procedura de numire a

¹ *Ustawa z dnia 8 grudnia 2017 o zmianie ustawy o Krajowej Radzie Sądownictwa oraz niektórych innych ustaw.*

² A se vedea cu titlu de comparație decizia Curții de Justiție din 15 iulie 2021, C-791/19, ECLI:EU:C:2021:596 (*Comisia/Polonia (Régime disciplinaire des juges)*), punctul 108 („Or, trebuie constatat că elementele evidențiate la punctele 104-107 din prezenta hotărâre sunt de natură să genereze îndoieli legitime cu privire la independența KRS și la rolul acestuia într-un proces de numire precum cel care a condus la numirea membrilor Camerei disciplinare.”) și punctul 110 („Aceste elemente, privite în contextul unei analize de ansamblu care include rolul important jucat de KRS în numirea membrilor Camerei disciplinare, și anume, astfel cum rezultă din cuprinsul punctului 108 din prezenta hotărâre, un organ a cărui independență față de puterea politică este îndoielnică - ()”).

judecătorilor. În ceea ce privește alte instanțe decât SN, rezoluția concluzionează că un complet de judecată al unei instanțe nu este constituit în mod corespunzător, în sensul Codului de procedură penală polonez, dacă din complet face parte și o persoană care a fost numită judecător la propunerea KRS în conformitate cu legislația intrată în vigoare în 2018, în măsura în care, în circumstanțele cazului, deficiențele asociate procedurii de numire duc la o încălcare a garanției independenței și imparțialității, în sensul Constituției Poloniei, al articolului 47 din Cartă și al articolului 6 din Convenția europeană a drepturilor omului. Această concluzie nu se aplică hotărârilor care au fost pronunțate înainte de rezoluție și hotărârilor care urmează să fie pronunțate în proceduri care erau deja pendinte în fața unui complet de judecată la momentul rezoluției.³

Rechtbank (Tribunalului) i s-a comunicat din oficiu, într-o altă cauză legată de MEA, o listă din 25 ianuarie 2020 cuprinzând numele a 384 judecători care au fost numiți la propunerea KRS în temeiul legislației intrate în vigoare în 2018.⁴ Se poate presupune că, în timp, numărul acestor numiri nu a făcut decât să crească.

Există deci un pericol real ca o persoană căutată care este predată în Polonia în scopul urmăririi penale să se confrunte, în cadrul examinării cauzei sale penale, cu unul sau mai mulți judecători care au fost numiți la propunerea KRS în temeiul legislației intrate în vigoare în 2018.

- 6 Cu toate acestea, o persoană căutată a cărei predare în Polonia se solicită în vederea urmăririi penale nu poate specifica, în procedura de predare, judecătorii care vor examina cauza sa după predarea în statul membru emitent, deoarece în Polonia cauzele sunt alocate judecătorilor unei instanțe în mod aleatoriu. Prin urmare, o astfel de persoană căutată se află în imposibilitatea materială de a individualiza invocarea unor nereguli în numirea unuia sau a mai multor judecători. În plus, o persoană căutată nu poate contesta efectiv, după predarea sa în Polonia, validitatea numirii unui judecător sau legalitatea exercitării funcțiilor judiciare ale acestuia. În temeiul legislației intrate în vigoare la 14 februarie 2020,⁵ instanțele poloneze nu pot examina o astfel de opoziție.⁶
- 7 Cu toate acestea, rechtbank (Tribunalul) nu poate concluziona fără nicio îndoială, din considerentele de la punctele 5 și 6, că în cazul predării în statul membru emitent există un pericol real (general sau individual) de încălcare a dreptului la o instanță judecătorească constituită în prealabil prin lege, deoarece nu este clar ce

³ Pe site-ul SN este disponibilă o traducere în limba engleză a rezoluției: http://www.sn.pl/aktualnosci/SiteAssets/Lists/Wydarzenia/AllItems/BSA%20I-4110-1_20_English.pdf.

⁴ Sursa: <https://oko.press/lista-dla-obywateli-384-sedziow-zarekomendowanych-przez-neo-krs/>.

⁵ Modificări ale legislației privind organizarea judecătorească, între care *Legea privind organizarea instanțelor de drept comun*, *Legea privind Curtea Supremă* și *Legea privind Consiliul Național al Magistraturii*.

⁶ Articolul 26, alineatul (3).

criteriu trebuie să aplice pentru a stabili dacă acest drept riscă să fie încălcat. În acest context, este relevant și faptul că Curtea Europeană a Drepturilor Omului (denumită în continuare Curtea EDO) consideră că dreptul la o instanță judecătorească constituită în prealabil prin lege, astfel cum este garantat de articolul 6 din Convenția europeană a drepturilor omului, este un drept „autonom” care se află totuși în strânsă relație cu garanția independenței și a imparțialității. Atunci când se stabilește dacă neregulile în numirea unui judecător constituie o încălcare a acestui drept, Curtea EDO folosește un triplu criteriu retrospectiv.⁷ Nu este clar dacă acest criteriu trebuie aplicat și în contextul transnațional al unei decizii privind predarea în scopul urmăririi penale (care, prin natura sa, presupune un criteriu prospectiv).

8 Se ridică astfel următoarele întrebări:

- dacă „examinarea în două etape” rezultată din Hotărârile *Minister for Justice and Equality (Deficiențele sistemului judiciar)*⁸ (cunoscută, de asemenea, sub denumirea LM) și *Openbaar Ministerie (Independența autorității judiciare emitente)*⁹ (cunoscută, de asemenea, sub denumirea L și P), care urmărește să aprecieze dacă, în caz de predare, dreptul la o instanță judecătorească independentă riscă să fie încălcat, se aplică aprecierii dacă, în caz de predare, dreptul la o instanță judecătorească constituită în prealabil prin lege riscă să fie încălcat;
- în caz afirmativ: cum trebuie aplicate cele două „etape” ale acestei examinări, ținând seama de constatările că persoana căutată nu poate invoca în fapt, în procedura de predare, judecătorii care îi vor examina cauza în Polonia și că în Polonia ea nu va avea, în orice caz, o cale de atac efectivă împotriva unei eventuale încălcări a dreptului la o instanță judecătorească constituită în prealabil prin lege;
- în caz negativ: ce criteriu trebuie aplicat în cazul în care persoana căutată nu poate invoca în fapt, în procedura de predare, judecătorii care îi vor examina cauza în Polonia și în care în Polonia ea nu va avea, în orice caz, o cale de atac efectivă împotriva unei eventuale încălcări a dreptului la o instanță judecătorească constituită în prealabil prin lege.

9 Prin decizia din 30 iulie 2021, Supreme Court (Curtea Supremă) din Irlanda a adresat întrebări preliminare. Această trimitere preliminară, pe care Curtea de Justiție a primit-o la 3 august 2021, este cunoscută la Curtea de Justiție drept

⁷ A se vedea Hotărârea Curții EDO (Marea Cameră) din 1 decembrie 2020, ECLI:CE:ECHR:2020:1201JUD002637418 (*Guðmundur Andri Ástráðsson împotriva Islandei*), § 243-252 și CEDO 22 iulie 2021, ECLI:CE:ECHR:2021:0722JUD004344719 (*Reczkowicz împotriva Poloniei*), § 221-224.

⁸ Hotărârea din 25 iulie 2018 (C-216/18 PPU, EU:C:2018:586).

⁹ Hotărârea din 17 decembrie 2020 (C-354/20 PPU și C-412/20 PPU, EU:C:2020:1033).

cauza C-480/21 (*Minister for Justice and Equality*). Rechtbank (Tribunalul) înțelege decizia de trimitere în acea cauză în sensul că și instanța irlandeză dorește, în esență, să abordeze întrebările ridicate la considerentul 8. Rechtbank [Tribunalul] interpretează în special prima întrebare a instanței irlandeze în sensul că aceasta urmărește să abordeze aplicabilitatea „examinării în două etape” prevăzută în Hotărârile *Minister for Justice and Equality (Deficiențele sistemului judiciar)* și *Openbaar Ministerie (Independența autorității judiciare emitente)*, într-o examinare care să indice dacă există riscul încălcării dreptului la o instanță judecătorească constituită în prealabil prin lege.

- 10 Rechtbank (Tribunalul) este de acord cu afirmația Supreme Court (Curtea Supremă, Irlanda) potrivit căreia răspunsul la aceste întrebări nu este „clair” și nu rezultă nici din jurisprudența anterioară a Curții de Justiție.
- 11 La fel ca de Supreme Court (Curtea Supremă, Irlanda), Rechtbank (Tribunalul) consideră necesar ca întrebările să primească un răspuns prompt. La fel ca în Irlanda,¹⁰ în Țările de Jos mandatele europene de arestare emise de autoritățile judiciare poloneze reprezintă o mare parte din sarcina totală de lucru a autorității judiciare de executare.¹¹ Spre deosebire de cauzele irlandeze indicate, persoana din prezenta cauză se află în detenție în vederea predării până la luarea deciziei de predare. Prin urmare, rechtbank (Tribunalul) se va alătura întrebărilor adresate de Supreme Court și va solicita aplicarea procedurii de urgență.
- 12 În lumina considerentelor de la punctul 8 de mai sus, rechtbank (Tribunalul) va adresa Curții de Justiție următoarele întrebări preliminare.¹²

[A se vedea titlul 4] [omissis]

[omissis]

¹⁰ A se vedea paragraful 18 litera (e) din decizia de trimitere irlandeză: „Given that EAWs from Poland represent slightly less than (sic) half of the number of EAWs executed annually by the State this would have significant implications for Ireland’s operation of the Framework Decision” (Având în vedere că mandatele europene de arestare provenite din Polonia reprezintă aproape jumătate din numărul mandatelor europene de arestare executate anual de către stat, acest lucru ar avea implicații semnificative pentru aplicarea de către Irlanda a deciziei-cadru).

¹¹ Conform celor mai recente date statistice disponibile, și anume cele pentru 2019, Țările de Jos au primit în acel an 1077 mandate europene de arestare. Din aceste mandate europene de arestare, 379 au fost emise în Polonia. Sursă: Openbaar Ministerie (Ministerul Public, Țările de Jos), Internationaal Rechtshulpcentrum Amsterdam (Centrul de Asistență Juridică Internațională din Amsterdam, Țările de Jos), *Raportul anual pentru 2019 privind mandatul european de arestare*, p. 9.

¹² Rechtbank (Tribunalul) a tradus întrebările *Supreme Court* în limba neerlandeză și, în ceea ce privește întrebarea 1, a înlocuit cuvântul „reclamanții” cu „persoana în cauză”.

2.3 Cerere de examinare potrivit procedurii de urgență

- 13 Rechtbank (Tribunalul) solicită Curții de Justiție să examineze această trimitere preliminară potrivit procedurii de urgență prevăzute la articolul 267 al patrulea paragraf din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene (denumit în continuare TFUE) și la articolul 107 din Regulamentul de procedură.
- 14 Întrebările preliminare intră sub incidența titlului V din partea a treia a TFUE. Persoana căutată se află în prezent în Țările de Jos, în detenție în vederea predării, în temeiul unui mandat european de arestare care vizează executarea unei pedepse privative de libertate, până la luarea deciziei de predare (a se vedea considerentele 1 și 2). Din punctul de vedere al economiei procedurale, se indică o examinare comună a celor șase mandate europene de arestare și o decizie comună cu privire la acestea. Rechtbank (Tribunalul) nu poate lua această decizie cât timp Curtea de Justiție nu a răspuns la întrebările preliminare. Prin urmare, răspunsul prompt al Curții de Justiție la întrebările preliminare va afecta în mod direct și decisiv durata detenției în vederea predării persoanei în cauză.

3. Concluzie

Trebuie redeschisă examinarea în cadrul ședinței pentru a adresa întrebările preliminare Curții de Justiție a Uniunii Europene.

4. Decizie

SOLICITĂ Curții de Justiție a Uniunii Europene să răspundă la următoarele întrebări:

(1) Este oportună aplicarea criteriului stabilit în Hotărârea *Minister for Justice and Equality (Deficiențele sistemului judiciar)* și confirmat în Hotărârea *Openbaar Ministerie (Independența autorității judiciare emitente)* în cazul în care există un risc real ca persoana în cauză să fie judecată în fața unei instanțe care nu a fost constituită în prealabil prin lege?

(2) Este oportună aplicarea criteriului stabilit în Hotărârea *Minister for Justice and Equality (Deficiențele sistemului judiciar)* și confirmat în Hotărârea *Openbaar Ministerie (Independența autorității judiciare emitente)* în cazul în care o persoană căutată care urmărește să conteste predarea sa nu poate îndeplini acest criteriu din cauza faptului că nu este posibil, la momentul respectiv, să se stabilească componența instanțelor în fața cărora va fi judecată, din cauza modului aleatoriu în care sunt repartizate cauzele?

(3) Lipsa unei căi de atac efective pentru a contesta validitatea numirii judecătorilor în Polonia, în condițiile în care este evident că persoana căutată nu poate dovedi în acest moment că instanțele în fața cărora va fi judecată vor fi compuse din judecători care nu au fost numiți în mod valabil,

reprezintă o încălcare a substanței dreptului la un proces echitabil care impune statului de executare să refuze predarea persoanei căutate?

[Formula de încheiere și semnăturile] [*omissis*]

[*omissis*]

DOCUMENT DE LUCRU